שפז שֶׁתְּפִין בַּמָּבוֹי צְרִיכִין לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) [א]הַמִּשְׁתַּתְּפִין בַּמָּבוֹי (ב) * צְרִיכִים לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת (ג) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁפְּחוּ הַתִּינוֹקוֹת תּוֹרַת עֵרוּב, (ד) שֶׁהֲרֵי אֵין הַתִּינוֹקוֹת מַכִּירִים מַה נַּעֲשָׂה בַּמָּבוֹי. [ב]לְפִיכָךְ אִם נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי בְּפַת, סוֹמְכִין עָלָיו (ה) וְאֵין צְרִיכִין לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת (ו) שֶׁהֲרֵי הַתִּינוֹקוֹת מַכִּירִים בַּפַּת. * [ג]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם לֹא עֵרְבָה כָּל חָצֵר לְעַצְמָהּ (ז) אֵין סוֹמְכִין עַל הַשִּׁתּוּף, אֲבָל כְּשֶׁכָּל חָצֵר עֵרְבָה לְעַצְמָהּ וְאַחַר כָּךְ נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי וְלֹא עֵרְבוּ דֶּרֶךְ פְּתָחִים שֶׁבֵּינֵיהֶם, (ח) מֻתָּרִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּחֲצֵרוֹת שֶׁבַּמָּבוֹי דֶּרֶךְ פְּתָחִים שֶׁבֵּינֵיהֶם שֶׁסּוֹמְכִים עַל שִׁתּוּף בְּמָקוֹם עֵרוּב. * וְאִם עֵרְבוּ דֶּרֶךְ פְּתָחִים שֶׁבֵּינֵיהֶם וְלֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי, מֻתָּרוֹת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ הַחֲצֵרוֹת בַּמָּבוֹי, * שֶׁסּוֹמְכִים עַל עֵרוּב שֶׁעֵרְבוּ הַחֲצֵרוֹת דֶּרֶךְ פְּתָחִים בְּמָקוֹם שִׁתּוּף. הַגָּה: [*] וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּסוֹמְכִין אַשִּׁתּוּף בְּמָקוֹם עֵרוּב (ט) אֲפִלּוּ לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ אֶלָּא בְּיַיִן, (י) וְכֵן סוֹמְכִין אַעֵרוּב בְּמָקוֹם שִׁתּוּף (הרא"ש פ"ו ס' ח) והמרדכי פרק הדר (ס' תקי) וטור). וּלְעִיל סִימָן שס"ו סָעִיף ז' בַּהַגָּ"ה כָּתַבְתִּי דְּאָנוּ נוֹהֲגִין לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת רַק שִׁתּוּף אֶחָד בְּקֻמָּח, (יא) וְנִרְאֶה לִי הַטַּעַם, כִּי עֵרוּב שֶׁלָּנוּ שֶׁכָּל אֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר נוֹתֵן לַשִּׁתּוּף, הֲוֵי כְּעֵרוּב וְשִׁתּוּף בְּיַחַד וּלְכַתְּחִלָּה אֵין לַעֲשׂוֹת יוֹתֵר, וְהָא שֶׁהִצְרִיכוּ שִׁתּוּף וְעֵרוּב (יב) הַיְנוּ בִּזְמַן הַגְּמָרָא שֶׁבְּנֵי הֶחָצֵר לֹא נָתְנוּ לַשִּׁתּוּף רַק הֶחָצֵר עֵרְבוּ בְּיַחַד וְאֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר נָתַן לַשִּׁתּוּף, אֲבָל בִּכְהַאי גַּוְנָא כְּלֵי עָלְמָא אֵין עוֹשִׂין רַק שִׁתּוּף אֶחָד, וְאִי עָבֵיד יוֹתֵר וּבֵרַךְ עָלָיו, הָוֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה (דעת עצמו ותשובת מהר"ם פ' פט) שהביא הבית יוסף (ד"ה כמוכ):

א [בהג"ה] וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּסוֹמְכִין כוּ'. וְעַיֵּן בְּדִבּוּר שְׁמוּאֵל סִימָן רנ"ז דְּיֵשׁ שְׁעוּשִׁין הֶעָרוּב לַעֲשׂוֹת בְּפַת דַּוְקָא, דִּלְעֵרוּב חֲצֵרוֹת פַּת בְּעֵינַן עַיֵּן שָׁם. וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר בְּנֵי חֵיָא סִימָן זֶה בְּעִיר רִידָ"ס שֶׁעֵרְבוּ בְּשָׂמָן צָרִיךְ לְעָרֵב כָּל חָצֵר לְעַצְמוֹ, וּזְלַת אוֹתָם חֲצֵרוֹת שֶׁפְּתוּחוֹת זוֹ לָזוֹ וְהַשִּׁתּוּף בְּפַךְ שֶׁל שָׂמָן, וְאֵין זֶה נָכוֹן, דְּכֵיוָן שֶׁרוֹצִים לְצֵאת הֶעָרוּב וְהַשִּׁתּוּף יַחַד, צָרִיךְ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) הַמִּשְׁתַּתְּפִין בַּמָּבוֹי. וְלֹא מַיְירֵי בְּפַת, אֶלָּא בְּשְׁאָר מִינֵי אֳכָלִין וּמַשְׁקִין: (ב) צְרִיכִין לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת. הַיְנוּ (פ) הַחֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים: (ג) כְּדֵי וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּמִדִּינָא לֹא הָיוּ צְרִיכִין לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת הַפְּתוּחוֹת לַמָּבוֹי כְּלָל, שֶׁהֲרֵי מְעָרְבִין וּמְשַׁתְּפִין כְּבָר מִמֵּילָא עַל יְדֵי שִׁתּוּף שֶׁבַּמָּבוֹי, אֶלָּא כְּדֵי וְכוּ': (ד) שֶׁהֲרֵי אֵין וְכוּ'. וְיֹאמְרוּ, אֲבוֹתֵינוּ לֹא עֵרְבוּ: (ה) וְאֵין צְרִיכִין לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת. כָּל אַחַת (ס) לְעַצְמָהּ: (ו) שֶׁהֲרֵי הַתִּינוֹקוֹת מַכִּירִים בַּפַּת. מִתּוֹךְ שֶׁהַפַּת הִיא חֵיֵי הָאָדָם, לְפִיכָךְ מַכִּירִים בּוֹ כְּשֶׁמְּשַׁתַּתְּפִים בּוֹ [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה אבל)]. וּמַיְירֵי שֶׁהִנִּיחוּ הַפַּת (ג) בְּבֵית שֶׁבָּחָצֵר וְהָיָה פַּת שְׁלֵמָה וְלֹא פְּרוּסָה, וְאִי לָאו הָכִי לֹא מְהַנֵּי: (ז) אֵין סוֹמְכִין עַל הַשִּׁתּוּף. שֶׁשִּׁתּוּף הַמָּבוֹי אֵינוֹ מוֹעִיל אֶלָּא לְחַבֵּר כָּל הַחֲצֵרוֹת עִם הַמָּבוֹי יַחַד, אֲבָל לֹא לְחַבֵּר הַבָּתִּים עִם הַחֲצֵרוֹת שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר עַל יְדֵי זֶה לְהוֹצִיא מִן הַבַּיִת לָחָצֵר: (ח) מֻתָּרִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּחֲצֵרוֹת שֶׁבַּמָּבוֹי. הַיְנוּ לְהוֹצִיא מֵחָצֵר לְחָצֵר כֵּלִים שֶׁשְּׁבָתוּ בַּבַּיִת. וְהַטַּעַם, דִּכְשֶׁם שֶׁהַשִּׁתּוּף מְחַבֵּר לְכָל הַחֲצֵרוֹת שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל מֵהֶן לַמָּבוֹי, כֵּן מְחַבְּרָן שֶׁיִּהְיֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה: (ט) אֲפִלּוּ וְכוּ' בְּיַיִן. דְּאַף עַל גַּב דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לֹא מְהַנֵּי בְּעָלְמָא כִּי אִם בְּפַת, הָכָא (ז) מִגּוֹ דִּמְהַנֵּי לְעִנְיַן שִׁתּוּף [דִּמְהַנֵּי אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר אָכְלִין וּמַשְׁקִין] מְהַנֵּי נַמִּי לְעִנְיַן עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת: (י) וְכֵן סוֹמְכִין אַעֵרוּב וְכוּ'. כְּבָר נִזְכַּר זֶה בְּדִבְרֵי הַמְחַבֵּר מִקֹּדֶם, וְאַגַּב גְּרָרָא חָזַר וּכְתָבוֹ [מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב)]: (יא) וְנִרְאֶה לִי הַטַּעַם וְכוּ'. אַף עַל גַּב דְּיֵשׁ לוֹמַר דְּטַעַם הַמִּנְהָג הוּא מִשּׁוּם דְּמְקַמֵּחַ אוֹפִין פַּת וּבְפַת הָלֹא קַיְמָא לָן דְּשִׁתּוּף מוֹעִיל בְּמָקוֹם עֵרוּב, יֵשׁ לוֹמַר דְּרָצָה לְיַשֵּׁב הַמִּנְהָג אַף לְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁבְּדִבְרֵי הַמְחַבֵּר דְּהֵיכָא שֶׁלֹּא עֵרַב כָּל חָצֵר לְעַצְמָהּ לְכָלֵי עָלְמָא אֵין סוֹמְכִין עַל הַשִּׁתּוּף בְּמָקוֹם עֵרוּב. וְאָנָן נָהֲגִינַן דְּאֵין עוֹשִׂין רַק שִׁתּוּף לְבַד: (יב) הַיְנוּ בִּזְמַן הַגְּמָרָא שֶׁבְּנֵי הֶחָצֵר וְכוּ'. הַקֻּשְׁיָה הַלְּבוּשׁ, א. מִי יֹאמַר שֶׁבִּזְמַן הַגְּמָרָא לֹא נָתְנוּ כָּל בְּנֵי הֶחָצֵר לַשִּׁתּוּף רַק אֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר נָתַן לַשִּׁתּוּף, מַה בְּכָךְ, הֲרֵי הוּא מְזַכֶּה לְכֻלָּם וְהָוֵי כְּאִלּוּ כֻּלָּם נָתְנוּ, עַיֵּן שָׁם. אַף הָעִקָּר שֶׁהָעוֹלָם סוֹמְכִין עַל דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁאֲפִלּוּ לֹא עֵרַב כָּל חָצֵר לְעַצְמָהּ אִם נִשְׁתַּתְּפוּ בְּפַת סוֹמְכִין עָלָיו וְאֵין צָרִיךְ לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת כְּלָל. וְיוֹתֵר טוֹב לוֹמַר בְּפֵרוּשׁ בְּשָׁעַת הַנָּחַת

בְּאוּר הַלָּכָה

א * צְרִיכִין לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת. כָּתַב הַרַמְבַּ"ם בְּפֶרֶק ה' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הל' יג-יד), **מְבוֹי שֶׁעֵרְבוּ כָּל חֲצֵרוֹת שֶׁבּוֹ כָּל חָצֵר וְחָצֵר בִּפְנֵי עַצְמָהּ וְאַחַר כָּךְ נִשְׁתַּתְּפוּ כֻּלָּן בַּמָּבוֹי, שָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי הֶחָצֵר וְלֹא עֵרַב עִם בְּנֵי חֲצֵרוֹ לֹא הִפְסִיד כְּלוּם,** שֶׁהֲרֵי כֻּלָּם נִשְׁתַּתְּפוּ [רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּיַיִן אוֹ בִּשְׁאָר מִינֵי אֳכָלִין שֶׁאֵינוֹ פַּת] וְעַל הַשִּׁתּוּף סוֹמְכִין, וְלֹא הִצְרִיכוּ לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת עִם הַשִּׁתּוּף אֶלָּא שֶׁלֹּא לְשַׁכֵּחַ לַתִּינוֹקוֹת תּוֹרַת עֵרוּב, וַהֲרֵי עֵרְבוּ בַּחֲצֵרוֹת, **אֲבָל אִם שָׁכַח אֶחָד מִבְּנֵי הַמָּבוֹי וְלֹא נִשְׁתַּתֵּף, אֲסוּרִים בַּמָּבוֹי** [וְלִדְיוֹקֵיהּ שְׁפוֹסֵק דְּהֵיכָא דְּעֵרְבוּ בְּנֵי חָצֵר אֲסוּר לְטַלְטֵל בַּמָּבוֹי כִּי אִם בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן שפ"ח (ס"א), אֲסוּר לְטַלְטֵל אֵף כֵּלִים שֶׁשְּׁבָתוּ בַּמָּבוֹי, וְלִשְׁאָר פּוֹסְקִים דַּוְקָא כֵּלִים שֶׁשְּׁבָתוּ בַּבַּיִת] **וּמֻתָּרִין כָּל בְּנֵי הֶחָצֵר לְטַלְטֵל בַּחָצֵר, שֶׁהַמָּבוֹי לַחֲצֵרוֹת כְּחָצֵר לַבָּתִּים. נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי וְשָׁכְחוּ כֻּלָּן לְעָרֵב בַּחֲצֵרוֹת, אִם אֵין מַקְפִּידִין עַל פְּרוּסָתָן** [רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אִם שׁוֹאֵל אֶחָד מֵחֲבֵרוֹ פְּרוּסָה פַּת נוֹתֵן לוֹ, הֲרֵי כְּעֵין שִׁתּוּף בְּפַת, דְּאִי הָוֶה בָּעֵי מְנִיהּ פַּת הָוֶה יָהֵיב לֵיהּ], **סוֹמְכִין עַל הַשִּׁתּוּף בְּשָׁבַת רִאשׁוֹנָה בִּלְבַד, וְאֵין מַתִּירִין לָהֶן דָּבָר זֶה אֶלָּא מִדְּחַק.** עַד כָּאן לְשׁוֹן הָרַמְבַּ"ם וְהַתַּעְתִּיקוּהוּ הָאֲחֲרוֹנִים:

* וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם לֹא עֵרְבָה וְכוּ'. הַגַּ"ח (ס"א) **וְשֹׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים דָּחוּ לְיֵשׁ אוֹמְרִים זֶה, דִּסְבִירָא לְהוּ דִּלְכָלֵי עָלְמָא סוֹמְכִין עַל הַשִּׁתּוּף שֶׁל פַּת אֲפִלּוּ אִם לֹא עֵרַב הַחָצֵר לְעַצְמוֹ** [וְזֶהוּ שֶׁכָּתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן ב' בְּשֵׁם הַגַּ"ח, אֶלָּא שֶׁטָּעוּת סוֹפֵר יֵשׁ בִּדְבָרָיו וְצָרִיךְ לוֹמַר וְיֵשׁ אוֹמְרִים וְכוּ', וְקָאֵי עַל דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר וְלֹא עַל הַגַּ"ח], אַחַר כָּךְ מָצָאתִי דַּעָה זוֹ בְּרִטְבָ"א (עא: ד"ה מערבין) בְּהַדְיָא:

* **וְאִם עֵרְבוּ דֶּרֶךְ פְּתָחִים וְכוּ'.** נִרְאֶה דְּמִירֵי שֶׁכְּבָר עֵרַב גַּם כֵּן עִם הַבָּתִּים שֶׁלּוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי בְּוַדַּאי אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא כְּלֵי הַבַּיִת לְחָצֵר אַחֶרֶת, דְּאַף שֶׁכָּל חֲצֵרוֹת עֵרְבוּ יַחַד הָלֹא לֹא עָדִיפִי מֵאִם הָיָה חָצֵר אַחַת וּכְשֶׁלֹּא עֵרְבוּ עִם הַבָּתִּים שֶׁבְּתוֹכָהּ אָסוּר. וּלְעִנְיַן כְּלֵי הֶחָצֵר גּוּפָא אֲפִלּוּ לֹא עֵרַב כְּלָל הֲלֹא קַיְמָא לָן דְּכָל חֲצֵרוֹת רְשׁוּת אַחַת הֵן:

* **שֶׁסּוֹמְכִין עַל עֵרוּב שֶׁעֵרְבוּ וְכוּ'.** זוֹ הִיא דַּעַת הַשּׁוּר, **וְהָרַמְבַּ"ם לֹא הִזְכִּיר מִזֶּה מִידִי, וּמִכָּל מָקוֹם אֶפְשָׁר דְּגַם הוּא מוֹדֶה לָזֶה** כְּמוֹ שֶׁמְּצִדֵּד בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אבל). וְעַיֵּן בְּגָאוֹן יַעֲקֹב (עב. ד"ה ולהלכה) שֶׁדַּעְתּוֹ דִּלְהָרַמְבַּ"ם לֹא מְהַנֵּי עֵרוּב בְּמָקוֹם שִׁתּוּף בְּשׁוּם פָּנִים:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (פ) **וְעַל יְדֵי זֶה מֻתָּר לְטַלְטֵל גַּם מֵחָצֵר לְחָצֵר כֻּלָּם שֶׁשְּׁבָתוּ בַּבַּיִת,** דְּשִׁתּוּף הַמָּבוֹי מְחַבֵּר כָּל הַחֲצֵרוֹת יַחַד [רַשְׁ"י (עא: ד"ה מערבין) וְרִיטְבָ"א (שם ד"ה מערבין)]:
(ס) **וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין צְרִיכִין לְעָרֵב הַחֲצֵרוֹת יַחַד,** דְּלָזֶה וַדַּאי מְהַנֵּי הַשִּׁתּוּף:
(ג) עַבּוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד סי' ו), וְכֵן כָּתַב בְּחִדּוּשָׁיו בְּדֶרֶךְ ע"א (שם ד"ה ולענין) וּבְדֶרֶךְ ע"ג (ע"ב ד"ה כאן), וְכֵן כָּתַב הָרִיטְבָ"א שָׁם (עא: ד"ה ודעת רבותי). וְטַעְמוֹ, דְּאִי לָאו

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שפח שפט

שפח דין אם לא עֵרְבוּ הַחֲצֵרוֹת יַחַד וְגַם לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א שַׁבָּת ק"ל (ע"ב), וּדְלָא כְּמִימְרָא דְּרַב שָׁם. ב בְּפֶרֶק ה' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הט"ו) וּכְרַב.

א (א) [א]אִם לֹא עֵרְבוּ הַחֲצֵרוֹת יַחַד וְגַם לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי, [א]מָתַר לְטַלְטֵל בְּכָל הַמָּבוֹי (ב) כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ, (ג) בֵּין עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים בֵּין לֹא עֵרְבוּ. (ד) [ב]וּלְהָרַב רַבֵּנוּ מֹשֶׁה בַּר מַיְמוֹן, דַּוְקָא כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים, אֲבָל אִם עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים (ה) אֵין מְטַלְטְלִין בַּמָּבוֹי אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת:

שפט אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חַלּוֹן פָּתוּחַ לְבִקְעָה אוֹ לְקַרְפֵּף. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א עֵרוּבִין ס"ז (ע"א) מֵימְרָא דְּאַמּוֹרָאֵי. ב טור בְּשֵׁם רַשְׁ"י (סז: ד"ה ישראל) וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּרֵישׁ פֶּרֶק ה' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"י) וְשָׁכֵן מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרַמְבַּ"ם שָׁם. ג תּוֹסָפוֹת (שם ד"ה וישראל) בְּשֵׁם ר"י שָׁם.

א [א]אֵינוֹ יְהוּדִי הַדָּר בַּמָּבוֹי (א) וְיֵשׁ לוֹ חַלּוֹן אֲחוֹרֵי בֵּיתוֹ פָּתוּחַ לְבִקְעָה * אוֹ לְקַרְפֵּף, אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי מָבוֹי אֲפִלּוּ מַכְנִיס וּמוֹצִיא גְּמַלִּים וּקְרוֹנוֹת (ב) דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי כָּל הַיּוֹם, שֶׁחָפֵץ יוֹתֵר בְּאוּתוֹ שֶׁפְּתוּחַ לוֹ מֵאֲחוֹרָיו לְבַדּוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲוִיר, וְהָוֵי פְּתוּחוֹ לַמָּבוֹי (ג) כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ רָגִיל שָׁאֵינוֹ אוֹסֵר. * וְהוּא שֶׁיֵּשׁ בַּבִּקְעָה אוֹ בַּקַּרְפֵּף יוֹתֵר מִשָּׁאתַיִם, אֲבָל אִם אֵין בּוֹ אֶלָּא שָׁאתַיִם, (ד) קָטָן הוּא וְלֹא נִיחָא לֵיהּ בֵּיהּ. וְיִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּתַח לְמָבוֹי וּפָתַח מֵאֲחוֹרָיו לְקַרְפֵּף, וְשָׁכַח וְלֹא עָרַב, אִם הַקַּרְפֵּף יוֹתֵר מִשָּׁאתַיִם אוֹסֵר, לְפִי (ה) שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ וְאֵינוֹ מִסְתַּלֵּק מִן הַמָּבוֹי, [ב]וְאִם הַקֶּקֶף לְדִירָה, אֲפִלּוּ יוֹתֵר מִשָּׁאתַיִם אֵינוֹ אוֹסֵר כֵּיוָן שֶׁרָאוּי לוֹ. (ו) * [ג]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּאַדְרַבָּה אִם הַקֶּקֶף לְדִירָה אֲפִלּוּ בַּיִת שָׁאתַיִם אוֹסֵר, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהַקֶּקֶף לְדִירָה אֵין בּוֹ אֲוִיר וְאֵינוֹ חָפֵץ בּוֹ לְהִסְתַּלֵּק בִּשְׁבִילוֹ מִן הַמָּבוֹי:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וַעֲרֹבוּ דֶּרֶךְ פְּתְחֵיהֶם עַיֵּן שָׁם. וְשָׁם הֵבִיא מִכִּתְבֵי הָאֲרִ"י זַ"ל דְּאִיתָא שָׁם (פע"ח שער השבת פ"ד) יָעֲרֹב בְּכָל שַׁבָּת שְׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת וַעֲרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְיִבָּצַע בַּלַּיְלָה בְּשֶׁל שְׁתּוּף וּבַבֹּקֶר בְּשֶׁל עֲרוּב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, מִשְּׁמַע שֶׁהִיא פּוֹקֶעַ כְּהָרַאֲ"ד שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁתַּף בְּפַת כוּ' וּמִשְׁתְּמָא הָיָה פַּת לַשְׁתּוּף כוּ', וְעַיֵּן בְּכָתְבִים (שער הכוונות דרושי שבת דרוש א) שֶׁהָאֲרִ"י זַ"ל הָיָה מְעָרֵב בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת וּמְזוֹנָה:

בַּאֵר הֵיטֵב

א (ג) אֵין. וְאִם נִתַּר בְּצוּרַת הַפֶּתַח אוֹ בִּשְׁנֵי פְּסִין, הַמָּבוֹי שָׁרֵי, וְעַיֵּן סִימָן שס"ג סָעִיף כ"ו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) עַיֵּן שָׁם:

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * אוֹ לְקַרְפֵּף. נִרְאֶה לִי שֶׁלֹּא הִתִּירוּ אֲפִלּוּ בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ קַרְפֵּף אֶלָּא בְּקַרְפֵּף דּוּמְיָא דִּבְקָעָה שֶׁהוּא פָּתוּחַ לְמָקוֹם אַחֵר, דְּאִלּוּ בְּשֶׁאֵין לוֹ פֶּתַח אֶלָּא כְּלַפֵּי בֵּיתוֹ, הַאֵיךְ יִסְתַּלֵּק מִן הַמָּבוֹי, וַהֲרֵי אֵינוֹ יָכוֹל לָצֵאת לְשׁוּק וְלַעֲשׂוֹת צָרְכֵיו חוּץ לְבֵיתוֹ אֶלָּא דֶּרֶךְ מָבוֹי [רִיטְבָ"א (סז: ד"ה יותר)]. וּלְפָלָא שֶׁלֹּא הֻבִיאוּהוּ הָאַחֲרוֹנִים:

* **וְהוּא שֶׁיֵּשׁ בַּבִּקְעָה אוֹ בְּקַרְפֵּף יוֹתֵר מִשָּׁאתַיִם. לְכוֹרָה** בְּגְמָרָא (סז:) וְכֵן בְּרַמְבַּ"ם (פ"ה ה"ז) לֹא נִזְכַּר הַנִּפְקָא מִנַּהּ בֵּין יֶתֶר מִבֵּית סָאתַיִם לְבֵית סָאתַיִם רַק לְעִנְיַן קַרְפֵּף, **נוֹכַל לוֹמַר, דִּלְעִנְיַן בִּקְעָה שְׁפָתוּחַ לְכָל צַד,** [ג]**אֲפִלּוּ בִּקְעָה קְטַנָּה שֶׁאֵין בּוֹ כִּי אִם בֵּית סָאתַיִם גַּם כֵּן נִיחָא לֵיהּ בֵּיהּ טְפֵי מִן הַפֶּתַח שְׁפָתוּחַ לְמָבוֹי מְשׁוּם דְּנָפִישׁ אֲוִירֵהּ טְפֵי, וְעַיֵּן:**

* **וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר. וְהַלָּכָה כְּדֵעָה הָרִאשׁוֹנָה,** שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת רַשְׁ"י (סז: ד"ה ישראל) וְהָרַמְבַּ"ם (שם ה"י) וְהָרַב הַמַּגִּיד, וּלְפִיכָךְ הָכִי נָקְטִינַן [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ממחלוקת)]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָעֲרוּב שֶׁמַּנִּיחוֹ גַּם לְשֵׁם שְׁתּוּף, וּבָזֶה יוֹצֵא לְכָלֵי עַלְמָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרִיטְבָ"א (עא: ד"ה ודעת רבותי) בְּהֶדְיָא:

א (א) **אִם לֹא עֵרְבוּ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף אִם לֹא עֵרְבוּ וְכוּ', דְּאִם עֵרְבוּ, הֲרֵי הוּא גַּם כֵּן כְּעֵין שְׁתּוּף מָבוֹי וּכְבִסִימָן הַקּוֹדֵם: (ב) **כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ.** וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא מֵחָצֵר לַמָּבוֹי כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ וְכֵן מִן הַמָּבוֹי לְחָצֵר, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שע"ב סָעִיף א', דְּלֹא תִּקְּנוּ חֲכָמִים שְׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת אֶלָּא לְהַתִּיר לְהוֹצִיא לַמָּבוֹי כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבַּיִת, אֲבָל לְעִנְיַן חֲצֵרוֹת וּמְבוֹאוֹת עַצְמָן לֹא תִּקְּנוּ וּרְשׁוּת אֶחָד הוּא דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה. וְכֵן שָׁוִין הֵם גַּם בָּזֶה (ג) דִּכְמוֹ דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכָל הֶחָצֵר כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ אַף אִם לֹא עֵרְבוּ עִם הַבָּתִּים, כֵּן מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכָל הַמָּבוֹי אַף אִם לֹא עֵרְבוּ עִם הַבָּתִּים, וְכֵן נִשְׁתַּתְּפוּ בְּנֵי הַחֲצֵרוֹת עִם הַמָּבוֹי. וּפְשׁוּט דְּכָל זֶה מַיְירֵי שֶׁהָיָה הַמָּבוֹי עַצְמוֹ מְתֻקָּן בִּלְחָי וְקוֹרָה כַּדִּין: (ג) **בֵּין עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת וְכוּ'.** דְּמִצּוּיִין (ג) כְּלֵי הַבַּיִת בָּחָצֵר, וְשַׁיָּךְ לְמֵימָא דִּלְמָא אָתֵי לְאַפּוֹקֵי כְּלֵי הַבַּיִת לַמָּבוֹי, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי: (ד) **וּלְהָרַמְבַּ"ם וְכוּ'.** וְלַהֲלָכָה (ג) נָקְטִינַן כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה. וַאֲפִלּוּ לְהָרַמְבַּ"ם, דַּוְקָא כְּשֶׁהַמָּבוֹי מְתֻקָּן בְּלָחְיֵי וְקוֹרָה, אֲבָל אִם הוּא מְתֻקָּן בְּצוּרַת הַפֶּתַח גַּם לְדִידֵיהּ מֻתָּר בְּכָלּוֹ [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **וְיֵשׁ לוֹ חַלּוֹן וְכוּ'.** לְכָל שֶׁכֵּן (ג) אִם הוּא פֶּתַח גָּמוּר: (ב) **דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי.** (ג) **כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ רָגִיל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, כְּמוֹ חָצֵר הַפְּתוּחַ לִשְׁנֵי מְבוֹאוֹת וּבְפֶתַח אֶחָד אֵינוֹ רָגִיל לָצֵאת וְלָבוֹא דֶּרֶךְ בּוֹ לַמָּבוֹי, אֵינוֹ אוֹסֵר עַל אוֹתוֹ הַמָּבוֹי, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שפ"ו סָעִיף ט': (ד) **קָטָן הוּא וְלֹא נִיחָא וְכוּ'.** וּבְאֹפֶן זֶה, (ג) אֲפִלּוּ הָיָה פֶּתַח גָּדוֹל פְּתוּחַ לָהֶן גַּם כֵּן אֵינוֹ מִתְבַּטֵּל עַל יְדֵי זֶה הַפֶּתַח שֶׁבַּמָּבוֹי, וְאוֹסֵר עַל בְּנֵי הַמָּבוֹי. וְהוּא שֶׁרָגִיל (ג) יוֹתֵר בְּהַפֶּתַח שֶׁהוּא לְצַד הַמָּבוֹי: (ה) **שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ.** שֶׁהוּא כַּרְמְלִית וְאֵין מְטַלְטְלִין בּוֹ אֶלָּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת [מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמָבוֹי שֶׁמֻּתָּר לְטַלְטֵל בְּכָלּוֹ], אֲבָל אִם הוּא רַק בֵּית סָאתַיִם אוֹ פָּחוֹת, כֵּיוָן דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל (ד) בְּתוֹכוֹ, נִיחָא לֵיהּ בֵּיהּ טְפֵי. וְאַף עַל גַּב דִּלְגַבֵּי בֵּית סָאתַיִם חָשִׁיב בֵּית סָאתַיִם זוֹטְרָא, (ה) לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל נָפִישׁ, דְּהָא בְּשַׁבָּת לֵיכָּא הוֹצָאַת מַשָּׂאוֹת יְתֵרִין וְסַגִּי בְּהָכִי וּנְפִישׁ אֲוִירָא מִמָּבוֹי: (ו) **וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ'.** הוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (סז: ד"ה וישראל) לְבַד, דְּסְבִירָא לְהוּ דְּמַקֶּפֶת לְדִירָה גָּרַע טְפֵי כֵּיוָן דְּאֵין בּוֹ אֲוִיר כָּל כָּךְ. (ו) וְהָא דְּנָקַט "אֲפִלּוּ בֵּית סָאתַיִם" אַף עַל גַּב דִּלְדִידְהוּ בֵּית סָאתַיִם גָּרַע טְפֵי, שַׁיָּךְ בּוֹ אֲוִיר כָּל כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם נָקַט הָכִי, הוֹאִיל דִּכְשֶׁלֹּא הַקֶּקֶף לְדִירָה בֵּית סָאתַיִם עָדִיף טְפֵי מִן יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, לְכָךְ קָאָמַר דִּכְשֶׁהַקֶּקֶף לְדִירָה אוֹסֵר אֲפִלּוּ בֵּית סָאתַיִם, וְהוּא הַדִּין יוֹתֵר מִפָּאתַיִם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) עַיֵּן בְּרִיטְבָ"א (סז: ד"ה ישראל), וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"ה ה"י): (ג) שֶׁהוּא דַּעַת רַשְׁ"י (שבת קלא. ד"ה בחתים) וְתוֹסָפוֹת (שם ד"ה מי גרם) וְרַאֲבַ"ד (עיין בכ"מ פ"ה הט"ו) וְרַשְׁבָּ"א (שם ד"ה אלא). בְּשֵׁם מוֹרוֹ, וְרִיטְבָ"א (שם ד"ה אלא), וּמַשְׁמָעוּת הָרִי"ף (נב.) וְהָרא"ש (פ"ט סי' א) שֶׁהִשְׁמִיטוּ לְהָא דְּרַב וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אם לא) וְהָאֲחִירִי (קל: ד"ה חצר), וְכֵן הִסְכִּים בְּאַלְיָה רַבָּה (סק"א): (ד) אַף שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא מֵהַבַּיִת לְהַקֶּרְפֵּף [אַחֲרוֹנִים]: (ה) רַשְׁ"י (שם ד"ה ישראל): (ו) תּוֹסָפוֹת שַׁבָּת (סק"ג): (ז) אַף שֶׁאָסוּר לְטַלְטֵל שָׁם בְּיוֹתֵר מִד"א אֲבָל אָסוּר לְטַלְטֵל מֵחָצֵר לְמָבוֹי אוֹ לְהֵיפֶךְ כְּמ"ש בְּסִימָן שע"ב [וְעַיֵּן שם ס"א בְּבֵיהַ"ל ד"ה שמא יטלטל]. ב] אֲבָל בְּשׁוּ"ע הָרַב (ס"א) חִילֵּק גַּם לְעִנְיַן בְּקָעָה בֵּין יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם לְפָחוֹת.

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבְשׁוּ"ע הָרַב הוֹסִיף: וְכֵלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ וְהוֹצִיאָם לְמָבוֹי שֶׁאֵינוֹ מְשׁוּתָּף אוֹ לְחָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעוּרֶבֶת בְּדֶרֶךְ מִלְבוּשׁ אוֹ בְּאִיסּוּר, מוּתָּר לְטַלְטְלָם שָׁם בְּיוֹתֵר מִד"א אֲבָל אָסוּר לְטַלְטְלָם מֵחָצֵר לְמָבוֹי אוֹ לְהֵיפֶךְ כְּמ"ש בְּסִימָן שע"ב [וְעַיֵּן שם ס"א בְּבֵיהַ"ל ד"ה שמא יטלטל]. ב] אֲבָל בְּשׁוּ"ע הָרַב (ס"א) חִילֵּק גַּם לְעִנְיַן בְּקָעָה בֵּין יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם לְפָחוֹת.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah